

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Університет Миколаса Ромеріса (Литва)
Варшавський технологічний університет «Варшавська політехніка» (Польща)
Гомельський державний університет імені Ф. Скорини (Республіка Білорусь)
Університет імені святого Климента Охридського в Бітолі (Македонія)
Університет Тлемсена імені Абу Бакра Белкаїда (Алжир)
Харківська обласна державна адміністрація
Міжрегіональне управління Національного агентства України
з питань державної служби у Харківській та Сумській областях
Громадська організація «Всеукраїнське
студентське братство «Еліта Нації»
Громадська організація «Розвиток Харківщини»

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

«ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

26 листопада 2021 року

**Харків
2021**

УДК 351(06)
ББК 67.401я4
П 88

П 88 **Публічне управління: проблеми та перспективи:** матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Харків, 26 листопада 2021 року. – Харків : ТОВ «Константа», 2021. – 14 с.

ISBN 978-966-342-420-0

УДК 351(06)
ББК 67.401я4

ISBN 978-966-342-420-0

© Колектив авторів, 2021
© ТОВ «Константа», 2021

ЗМІСТ

Організаційний комітет	10
Секція 1. «Теоретичні та прикладні аспекти розвитку публічного управління в Україні»	12
Секція 2. «Публічне управління та регіональна економічна політика в Україні»	12
Додаток 1. Тези доповідей учасників інтернет-конференції (на електронному носії)	15

СЕКЦІЯ 1

Теоретичні та прикладні аспекти розвитку публічного управління в Україні

<i>Bolotova Olena Olegivna.</i> THE IMPORTANCE OF GENDER DIVERSITY IN PUBLIC AUTHORITIES	15
<i>Evelyn Ileh.</i> PROSPECTS AND PROBLEMS OF PUBLIC ADMINISTRATION	19
<i>Morhunov Serhii.</i> LEGAL CONSOLIDATION OF LOCAL GOVERNMENTS CONTROL	26
<i>Shumskaya Anna.</i> RESEARCH OF THE NEED TO INCREASE THE LEVEL OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF LOCAL GOVERNMENT OFFICIALS IN UKRAINE TO INCREASE THE EFFECTIVENESS OF THEIR ACTIVITIES	31
<i>Tetteh Prince Nii Okulete.</i> THE IMPACT OF TELECOMMUNICATION POLICIES ON PUBLIC AUTHORITY	39
<i>Амосов Олег Юрійович, Зілінська Аліна Сергіївна.</i> МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ	43
<i>Антоненко Ольга Кирилівна.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ У ПРОЦЕСІ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ	48
<i>Апанащенко Євгенія Андріївна.</i> НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ	54
<i>Арсенадзе Софіко Гочівна.</i> ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ДІЄВОГО МЕХАНІЗМУ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ В УКРАЇНІ	59
<i>Белов Євгеній Олегович.</i> ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ СТРУКТУРИ ДЕРЖАВИ	64
<i>Белова Людмила Сергіївна.</i> НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖПРАЦІ В УКРАЇНІ	69
<i>Болдирєв Юрій Дмитрович.</i> РОЗВИТОК ТЕОРІЇ СУСПІЛЬНОГО ДОБРОБУТУ	75
<i>Бочарнікова Інна Сергіївна.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УКРАЇНІ	80
<i>Бугай Ольга Вікторівна.</i> ВИКОРИСТАННЯ ДАНИХ У ПРОЦЕСАХ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	85

УДК 338.22.01

РОЗВИТОК ТЕОРІЇ СУСПІЛЬНОГО ДОБРОБУТУ

Болдирєв Юрій Дмитрович,
студент 2 року навчання магістратури
за спеціальністю «Публічне управління та
адміністрування»
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Згідно зі ст. 11 Закону України від 1 липня 2010 р. № 2411-VI «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» визначено, що одним з основних завдань державної політики є забезпечення підвищення добробуту народу з метою повноцінного економічного розвитку та інтеграції економіки України у світову економічну систему. Таким чином, підвищення рівня суспільного добробуту є актуальним завданням як економічної, так і соціальної політики української держави [1].

Теорія суспільного добробуту – теорія, що стосується вивчення методів організації господарської діяльності, спрямованих на максимізацію багатства.

В умовах переходу економіки до ринкового регулювання господарської діяльності важливого значення набуває досягнення зростання суспільного добробуту. Забезпечення зростання добробуту населення головним чином полягає у задоволенні потреб, які кількісно зростають та якісно змінюються. При цьому особливо важливу роль відіграє тісний взаємозв'язок між потребами окремого громадянина (індивідуума) та суспільства в цілому. Теорію добробуту прийнято відносити до нормативної економіки, бо істинність цього поняття важко перевірити емпіричними методами. Головна проблема – вивчити критерії добробуту та визначити, хто має приймати рішення, що впливають на добробут. У теоріях добробуту часто виникали суперечності через неспроможність у повному обсязі простежити наслідки урядових програм, а також через розбіжності в поглядах на природу економіки, цінності й цілі. Оскільки головна мета «політики добробуту» – це поліпшення якості життя населення, то фундаментом суспільного добробуту є соціальна захищеність громадян. Саме якість життя є головним показником суспільного добробуту.

Одним із яскравих представників теорії суспільного добробуту визнано американського вченого Абрахам Маслоу, автора загальновідомої ієрархії

потреб (піраміди потреб Маслоу). Відповідно до цього підходу будь-яка людина прагне до свого розвитку, діючи згідно зі своїми можливостями та потребами. Сутність ідеї А. Маслоу в тому, що найвищі потреби не можуть виявитися та реалізуватися, якщо примітивніші не були попередньо задоволені [2].

Ж. Годфруа до класичної піраміди додав когнітивні та естетичні потреби (необхідність у злагодженості, справедливості, красі, симетрії), розташувавши їх перед потребою у самореалізації.

Адам Сміт (1723-1790) розглядав добробут залежно від продуктивності суспільної праці та її пропорційності потребам споживачів, вважаючи джерелом добробуту зарплату, прибутки, ренту, а їх величину вважав залежною від загальних умов життя суспільства, від його багатства або бідності, процвітання, застою або занепаду, особливостей природи, того або іншого застосування праці або капіталу.

На думку Джеремі Бентам (1748 – 1832), добробут визначається щастям найбільшої кількості людей. У його концепції людина є виключно споживачем, причому спрямованим на негайне задоволення потреб. Чим більше щасливих людей, тим вище добробут. Така «арифметика щастя» була основана на положенні про те, що всі люди мають ідентичні функції корисності доходу. Теорія Бентама не сприймалася його сучасниками. Однак бентамівський універсальний споживач стає центральною фігурою маржиналістського аналізу [3].

Альфред Маршалл пов'язував суспільний добробут з механізмом розподілу ресурсів і дійшов висновку, що рівновага попиту й пропозиції на ринку означає максимізацію загальної вигоди, яку отримують покупці й продавці. Економічний добробут вимірюється за допомогою надлишку споживача, тобто суми, яку споживачі готові заплатити за товар, мінус суму, яку вони дійсно платять. Цей надлишок визначає вигоду, яку покупці отримують від використання продукту, таку, яку вони самі собі уявляють.

Артур Пігу у праці «Економічна теорія добробуту» (1932) вперше використав поняття показників суспільного (економічного) добробуту. У поняття індивідуального добробуту він увів показники якості життя – умови довкілля, відпочинку, доступність освіти, громадський порядок, медичне обслуговування тощо. Він вважав, що оптимум добробуту є можливим лише при державному втручанні у механізм використання ресурсів і розподілу доходів (оскільки вирівнювання доходів максимізує суму корисності в суспільстві) й підкреслював, що економічний добробут жодною мірою не є

рівнозначним загальному добробуту, оскільки він не містить такі елементи, як навколишнє середовище, взаємовідносини між людьми, місце в суспільстві, житлові умови, громадський порядок. А. Пігу приділяв значну увагу перерозподілу доходів від багатих до бідних - трансферту доходів.

Джон Мейнард Кейнс (1883 – 1946) був упевнений, що рівень добробуту визначає держава, впливаючи на рівень зайнятості ресурсів і розмір національного доходу. Він запровадив поняття «ефективний попит», який вважав головною умовою зростання національного доходу й зайнятості.

Вільфредо Парето (1843 – 1923) у своєму «Підручнику політичної економії» (1906) не тільки відхилив кількісну корисність, а й обмежував свій аналіз жорсткими умовами, вважаючи, що єдиними змінами, які можуть оцінюватися, є ті, які роблять усім або добре, або зле, або ті, які роблять краще хоч би одній людині, не роблячи гірше будь-кому іншому. Поліпшення чийогось добробуту за рахунок когось іншого не може оцінюватися в кількісних одиницях корисності. В. Парето сформулював принцип, відповідно до якого максимум добробуту досягається при оптимальному розміщенні ресурсів, коли будь-який їх перерозподіл не збільшує корисності в суспільстві. Поліпшення за Парето – це розподіл ресурсів таким чином, що при підвищенні добробуту одних людей добробут інших не погіршується. В. Парето розумів, що загальний суспільний добробут не може залежати тільки від обсягу матеріальних благ, доступних завдяки раціональному егоїзму і особистому інтересу, без їх розподілу на основі гуманістичної етики. Він шукав джерела добробуту суспільства у сфері державних фінансів, вважаючи, що через бюджетно-податкову політику держава має забезпечувати реалізацію демократично визначених етичних ідеалів. Поліпшення за В. Парето є можливим стосовно забезпечуваних державою благ і послуг неринкового походження завдяки їхній неподільності й неконкурентності споживання.

Оптимум В. Парето базується на таких основних припущеннях:

- 1) кожна людина найкраще може оцінити свій добробут;
- 2) суспільний добробут визначається лише в одиницях добробуту окремих людей;
- 3) добробут окремих особистостей є неспівставним.

Дана концепція має декілька різновидів:

утилітаристська функція представляє рівень суспільного добробуту як суму індивідуальних функцій корисності членів суспільства. Принцип

перерозподілу доходів ґрунтується на припущенні про спадну граничну корисність: для заможних членів суспільства корисність одиниці ви лученого доходу спадає в меншій мірі, ніж зростає корисність одиниці додаткового доходу для незаможних (постулат Бентама);

ліберальна функція характеризує добробут як суму зважених корисностей. В даному випадку добробут є вагами, за допомогою яких суспільство зважує корисності окремих індивідів з огляду на їх важливість для суспільного добробуту. Ринок визнається єдиним регулятором суспільного добробуту і найбільшу винагороду отримує той, хто є більш здібним та працьовитим, перерозподілу благ не існує (різновид постулату Бентама);

утилітарна функція показує, що зростання суспільного добробуту залежить від зростання добробуту індивіда. Дана функція передбачає перерозподіл частини доходів від більш продуктивних економічних суб'єктів на користь найбільш вразливих (Дж. Роулз);

егалітарна функція вимагає рівномірного розподілу, за якого всі блага поділені порівну між усіма індивідами, саме за цих умов досягається суспільний добробут (Бергсона - Семюелсона).

Послідовник неокласичної економічної школи Г. Седжвік досліджував добробут суспільства як з точки зору суспільства, так і з точки зору індивіда. На основі власних досліджень він зробив висновок, що держава має скеровувати розподіл створеного в країні продукту і тим самим підвищувати загальний рівень добробуту. У той же час Г. Седжвік зазначає, що державне згладжування послаблює стимули до праці і не повинно розповсюджуватись на сферу виробництва. Таким чином він пояснює природу конфлікту між приватними та суспільними інтересами. Важливим науковим внеском Г. Седжвіка є і дослідження конфлікту між вигідністю теперішнього моменту та інтересами майбутніх поколінь. Дослідження Г. Седжвіка поклали основи для розвитку доктрини про змішану економіку, де поряд з економічними виділяють неекономічні фактори добробуту.

Оригінальний погляд на теорію добробуту пропонують представники інституціонального напрямку економічної теорії. Цей напрямок розвинувся у 80-90 рр. ХХ ст., його представниками є К. Віксель, Джеймс Б'юкенен, Джордж Стіглер та інші. Особливістю даного напрямку є те, що його представники пропонують вирішити проблему суспільного добробуту на основі етичних категорій. Поведінка індивіда досліджується на основі Номо economicus –

раціонального, егоїстичного максимізатора власного добробуту. При цьому кожен індивід, на думку представників даної школи, має власну цінність і саме індивіди несуть відповідальність за існування в певних умовах в певному суспільстві. Досягнення суспільного добробуту Дж. Б'юкенен вважає можливим на основі теорії суспільного вибору. Формування цього напрямку почалось у 90-ті роки ХІХ століття. Основними постулатами даної школи є визнання неекономічних факторів основними для соціально-економічного розвитку, прагнення забезпечити гідне існування всіх членів суспільства, особлива увага до дотримання соціальної справедливості, активний характер соціальних реформ, а через них досягнення соціально-економічного прогресу ринкової економіки. Одним із найважливіших напрямків розвитку теорії суспільного добробуту є добір та вдосконалення системи показників для оцінки рівня суспільного добробуту в окремо взятій країні. Основна складність полягає у багатоаспектності добробуту та доборі відповідних показників.

На сучасному етапі розвитку теорія суспільного добробуту продовжує формуватися, сучасна економічна думка пропонує нові підходи для досягнення та оцінки суспільного добробуту. Вже класичним стало поєднання економічних та соціальних факторів, їх доповнюють політичними, екологічними, культурними та іншими. Розвиток суспільства стимулює появу нових потреб і від якості їх задоволення залежить рівень суспільного добробуту, а від можливості їх передбачення - гармонійний та сталий суспільний розвиток.

Література

1. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України від 1 липня 2010 р. № 2411-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17#Text>.
2. Гірностай П., Маслоу А. Г. // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. – К. : Парламентське видавництво, 2011. – 430 с.
3. Чабанна М. Бентам (Bentham) Ієремія // Політична енциклопедія / редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови). – К. : Парламентське видавництво, 2011. – 560 с.

Науковий керівник: к.е.н., доц. О. О. Єрмоленко

Матеріали конференції публікуються в авторській редакції.

Наукове видання

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

«ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

26 листопада 2021 року
м. Харків, Україна

Підписано до друку 23.11.2021 р. Формат 60 x 84/16. Папір офсетний.
Гарнітура Arial. Друк різнографічний. Ум. друк. 1,0.
Наклад 100 прим.

Видавець ТОВ «Константа»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 376 від 22.01.2001.

ISBN 978-966-342-420-0

© Колектив авторів, 2021
© ТОВ «Константа», 2021